

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 11/1</i>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від 31 серпня 2023 р.
№ 10

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для проведення практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни

МЕНЕДЖМЕНТ І ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАУКОВИХ ТА ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ

для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «доктор філософії»
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 073 «Менеджмент»
освітньо-наукова програма «Менеджмент»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій

Схвалено на засіданні кафедри
менеджменту, бізнесу та
маркетингових технологій
29 серпня 2023 р., протокол №6

Розробники: д.е.н., проф. Галина ТАРАСЮК, д.пед.н., проф. Тетяна
ВАКАЛЮК

Житомир
2023-2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 11/2</i>

Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент і презентація наукових та освітніх проєктів» для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-наукова програма «Менеджмент» [Електронне видання]. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2023. – 13 с.

Розробники: д.е.н., проф. Галина ТАРАСЮК, д.пед.н., проф. Тетяна ВАКАЛЮК

Рецензенти:

ЛЕГЕНЧУК Сергій – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку

ВИГОВСЬКА Наталія – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки

Затверджено Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування (протокол № 5 від «30» серпня 2023 р.)

Методичні рекомендації призначені для проведення практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Менеджмент і презентація наукових та освітніх проєктів» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-наукова програма «Менеджмент».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 11/3</i>

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Тема 1. Менеджмент в наукових проектах. Захист прав інтелектуальної власності.....	6
Тема 2. Тайм менеджмент і науковий проект. Технологія формування і розвитку команди проекту.....	6
Тема 3. Наукові проекти, їх сутність, класифікація. Система управління науковими проектами	6
Тема 4. Специфіка наукових проектів у ЗВО і модель системи управління науковими проектами	7
Тема 5. Менеджмент міжнародних наукових проектів.....	7
Тема 6. Структура презентації. Загальні принципи створення презентацій.....	8
Тема 7. Різні види презентацій при підготовці дисертації.....	8
Тема 8. Презентації при підготовці та виконанні проектів	8
Зведена інформація щодо виконання завдань	9
Розподіл балів та шкала оцінювання.....	10
Рекомендована література	10
Інформаційні ресурси	11

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/4

ВСТУП

Мета дисципліни: засвоїти основи менеджменту наукових та освітніх проєктів, сформувані знання інформаційні технології як основу успішної презентації наукових та освітніх проєктів.

Завдання дисципліни: вивчення основ менеджменту наукових та освітніх проєктів, основних правил управління часом при підготовці наукового проєкту, в т.ч. міжнародного, специфіки наукових проєктів у ЗВО, набуття навиків створення презентацій наукових та освітніх проєктів.

Предмет дисципліни: теоретико-методичні та організаційні аспекти менеджменту та презентації наукових та освітніх проєктів.

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами загальних та фахових компетентностей, визначених в освітньо-науковій програмі 073 «Менеджмент».

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних компетентностей:

ЗК 01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК 02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати наукову літературу з управління та адміністрування та ефективно використовувати нову інформацію з різних джерел.

СК 04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проєктами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних програмних результатів навчання:

ПРН 02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/5

ПРН 03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН 04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

ПРН 06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.

ПРН 09. Обґрунтовано обирати й використовувати методи та інструменти наукових досліджень, формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері менеджменту.

ПРН 10. Дотримуватись етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

Навчальна дисципліна складається із 2 модулів, 8 тем.

Програмне забезпечення з дисципліни та сервіси:

MS Office: MS Power Point, MS Word.

Сервіси Google: Google Slides, Google Docs

Сервіси створення інтелектуальних карт: draw.io, coggle.it

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/6

МОДУЛЬ 1. МЕНЕДЖМЕНТ НАУКОВИХ ТА ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ
Тема 1. Менеджмент в наукових проектах. Захист прав інтелектуальної
власності

(практичне заняття -2 години)

(самостійна робота – 6 годин)

1.1. Сутність менеджменту в контексті національної моделі системи управління науковими проектами.

1.2. Функції менеджменту і їх роль в управлінні науковими проектами.

1.3. Специфіка проектної діяльності в епоху діджиталізації.

1.4. Захист прав інтелектуальної власності.

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи здобувачів за матеріалами теми 1 розміщене за посиланням <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114> (завдання 1)

Тема 2. Тайм менеджмент і науковий проект. Технологія формування і розвитку команди проекту.

(практичне заняття -2 години)

(самостійна робота – 6 годин)

2.1. Сутність тайм менеджменту в управлінні проектами

2.2. 25 ефективних правил управління часом при підготовці наукового проекту.

2.3. Технологія формування і розвитку команди проекту.

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи здобувачів за матеріалами теми 2 розміщене за посиланням <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114> (завдання 2)

Тема 3. Наукові проекти, їх сутність, класифікація. Система управління науковими проектами

(практичне заняття -4 години)

(самостійна робота – 3 годин)

3.1. Науковий проект. Основи управління науковими проектами в галузі управління та адміністрування.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/7

3.2. Загальна класифікація наукових проєктів. Особливості наукових проєктів сфері менеджменту.

3.3. Компоненти діяльності і характеристики наукових проєктів. Структура життєвого циклу наукового проєкту.

3.4. Прогнозування джерел фінансування наукових проєктів.

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи здобувачів за матеріалами теми 3 розміщене за посиланням <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114> (завдання 3)

Тема 4. Специфіка наукових проєктів у ЗВО і модель системи управління науковими проєктами

(практичне заняття -4 години)

(самостійна робота – 3 годин)

4.1. Класифікація наукових проєктів у ЗВО

4.2. Цілі та системи управління науковими проєктами у ЗВО.

4.3. Підготовка наукового проєкту.

4.4. Планування робіт з розробки наукового проєкту.

4.5. Критерії оцінювання наукового проєкту (фундаментальні та прикладні дослідження).

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи здобувачів за матеріалами теми 4 розміщене за посиланням <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114> (завдання 4)

Тема 5. Менеджмент міжнародних наукових проєктів

(практичне заняття -4 години)

(самостійна робота – 3 годин)

5.1. Сутність та класифікація міжнародних наукових проєктів. Інтернаціоналізація наукових проєктів та академічна мобільність.

5.2. Процедура та особливості підготовки міжнародного наукового проєкту.

5.3. Реалізація міжнародного проєкту.

5.4. Оцінка результатів міжнародного наукового проєкту.

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи здобувачів за матеріалами теми 5 розміщене за посиланням <https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114> (завдання 5)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 11/8</i>

МОДУЛЬ 2. ПРЕЗЕНТАЦІЯ НАУКОВИХ ТА ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ

Тема 6. Структура презентації. Загальні принципи створення презентацій.

(практичне заняття -4 години)

(самостійна робота – 7 годин)

- 6.1. Типові помилки в презентаціях. Огляд інтерфейсу
- 6.2. Шаблон презентації та структура.
- 6.3. Дизайн презентації.
- 6.4. Зображення та дані в презентаціях.
- 6.5. Підготовка до виступу.
- 6.6. Створення інтелектуальних карт.

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи

здобувачів за матеріалами теми 6 розміщене за посиланням

<https://learn.ztu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=189815>

Тема 7. Різні види презентацій при підготовці дисертації

(практичне заняття -8 години)

(самостійна робота – 7 годин)

- 7.1. Пропозиція вибору теми.
- 7.2. Звіт аспіранта.
- 7.3. Виступ на конференції.
- 7.4. Захист дисертації.

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи

здобувачів за матеріалами теми 7 розміщене за посиланням

<https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114>

Тема 8. Презентації при підготовці та виконанні проектів

(практичне заняття -4 години)

(самостійна робота – 7 годин)

- 8.1. Пропозиція проекту НДР
- 8.2. Звіт по НДР

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/9

Завдання для роботи на практичних заняттях та самостійної роботи здобувачів за матеріалами теми 8 розміщене за посиланням

<https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=6114>

Зведена інформація щодо виконання завдань

Номер завдання	Посилання на опис завдання	Форма роботи	Метод контролю	Кількість балів
Завдання 1	https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=5216	Коротка характеристика передбачуваного наукового проекту (дисертації). Презентація .	Захист на парі	5
Завдання 2	https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=5216	Розробити схему «Структура життєвого циклу наукового проекту (написання дисертації та її захист)» на власному прикладі (так званий прогноз) та зробити короткий опис етапів. Презентація .	Захист на парі	10
Завдання 3	https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=5216	Знайти та описати 5 можливостей для фінансування наукового чи освітнього проекту проекту. Презентація .	Захист на парі	10
Завдання 4	https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=5216	Проект заявки на Конкурс проектів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених	Захист на парі	15
Завдання 5	https://learn.ztu.edu.ua/course/view.php?id=5216	Знайти, опрацювати та описати можливості участі у міжнародних проектах. Презентація .	Захист на парі	10
Завдання 6	https://learn.ztu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=189815	Створення інтелектуальних карт засобами хмарних сервісів	Захист на парі	12,5
Завдання 7	https://learn.ztu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=188021	Створення презентації для обґрунтування актуальності теми дисертаційного дослідження	Захист на парі	12,5
Завдання 8	https://learn.ztu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=188024	Створення презентації для представлення матеріалів на конференції	Захист на парі	25
	https://learn.ztu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=188022	Створення презентації для пропозиції проекту	Захист на парі	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/10

Розподіл балів та шкала оцінювання

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
5	10	10	15	10	12,5	12,5	25	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Бали
A	Зараховано	90 – 100
B	Зараховано	82 – 89
C	Зараховано	74 – 81
D	Зараховано	64 – 73
E	Зараховано	60 – 63
FX	Незараховано	35 – 59
F	Незараховано	0 – 34

Рекомендована література

Войтко С.В. Управління проектами та стартапами в Індустрії 4.0: підруч. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського: Політехніка, 2019. 199 с.

1. Зачко О. Б. Управління освітніми проектами в безпеко-орієнтованих системах засобами віртуального ситуаційного центру / О. Б. Зачко, Д. С. Кобилкін // Електронне наукове фахове видання «Інформаційні технології і засоби навчання». Київ, 2018. № 65. С. 12 - 24.
2. Корчак Н.М., Обушна Н.І. Навчальний посібник «Управління проектами в публічній сфері»: навчальний посібник. Київ: Вид-во «Каравелла», 2022. 272 с.
3. Менеджмент освітньої організації / О. І. Мармаза. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
4. Незбирицька О. Управління соціальними проектами у сфері освіти. Ввічливість. Humanitas, (2). 2021. С. 30–35. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.2.5>
5. Правові, фінансові та управлінські аспекти участі в проектах Програми «Горизонт 2020»: інформаційні матеріали / Укладачі: С. І. Сидоренко, С. М. Шукаєв, М. О. Зеленська, Ю. В. Лашина, А. І. Олешкевич, А. О. Романко, І. А. Владимирський. К.: НТУУ «КПІ», 2015. – 52 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	Екземпляр № 1	Арк 11/11

6. Прикладні аспекти управління проектами в публічній сфері: посіб. / О.В. Кулініч та ін. Харків. міськрада, Упр. інновац. розвитку та імідж. проектів. Харків: Іванченко І.С., 2019. 92 с.
7. Проектне фінансування: Підручник / Т.В. Майорова, О.О. Ляхова. – К.: КНЕУ, 2017. – 761 с.
8. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Е. Управління науковими проектами: навчальний посібник / І. Л. Сазонець, Н. Е. Ковшун. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 208 с. . URL: <http://surl.li/dzpwon>.
9. Старченко Г.В. Управління проектами: теорія та практика: навч. посіб. Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: Брагинець О.В. [вид.], 2018. 304 с.
10. Структурно-логічні схеми. Таблиці. Опорні конспекти. Есе. Навчальні презентації: рекомендації до складання : метод. посіб. для студ. / уклад. : Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатович, В. М. Швирка. – Старобільськ, 2015. – 112 с.
11. Сусліков Л.М., Студеняк І.П. Управління науковими проектами: навч. посіб. ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород: Говерла, 2019. 431 с.
12. Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навч. посіб. для студентів ЗВО. 5-е вид. - К.: Каравела, 2017. - 320с.
13. Управління змінами та проектами: навч. посіб. / Грибик І. І. та ін. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Центр Європи, 2017. 168 с.
14. Управління інноваційними проектами в умовах міжнародної інтеграції: моногр. / О.О. Охріменко та ін. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 260 с.
15. Управління науковими та освітніми проектами : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 24 січня – 6 березня 2022 року. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 328 с
16. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проектами [Електронний ресурс]: навчальний посібник. К.: НУХТ, 2022. 139 с. URL: <http://surl.li/oniao>
17. Яковенко О. І. Управління проектами та ризиками: навч. посіб. Ніжин: Лисенко М.М., 2019. 196 с.
18. Khristova A. The use of modern information technology project management / A. Khristova, I. Bashynska // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2017. – № 1(1). С. 88–92.
19. The Fast Forward MBA in Project Management (Fast Forward MBA Series).- Amazon.com Services LLC, 2015. 517 p.

Інформаційні ресурси

1. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка. URL: <https://learn.ztu.edu.ua/mod/folder/view.php?id=160255>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19-04- 05.01/2/073.00.1/ДФ/ОК4- 2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 11/12</i>

2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Законодавство України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
4. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
5. Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу. URL: <https://thedigital.gov.ua>
6. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua>
7. Офіційна сторінка Еразмус офісу в Україні. URL: <https://erasmusplus.org.ua/>
8. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1023-12_64.
9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України (сторінка про наукові проекти). URL: <https://mon.ris.org.ua/taxonomy/term/3836> -
10. Конкурси для наукової молоді від НАН України. URL: <http://www.nas.gov.ua/young/UA>
- 11.12 найкращих шаблонів презентацій PowerPoint - слайди з багатою інфографікою URL: <https://business.tutsplus.com/uk/articles/12-best-powerpoint-presentation-templates-with-great-infographic-slides--cms-25379>